

PER UN ESTATUT REALISTA, FUNCIONAL I ADAPTAT A LA CONSTITUCIÓ

El procés de reforma de l'Estatut de Catalunya, tant en la fase prèvia a la seva aprovació pel Parlament de Catalunya, el passat dia 30 de setembre, com, especialment, amb posterioritat a l'esmentada aprovació, ha donat lloc a un clima d'enfrontament polític i de crispació en la vida política i mediàtica que, de manera preocupant, s'ha traslladat a alguns sectors de la societat espanyola. No podem deixar de dir que és irresponsable conduir a desavinences extremes a una societat que va superar sense traumes els moments difícils de la transició. Els errors que s'han comès des de Catalunya no justifiquen de cap manera l'agressivitat d'algunes respostes i de determinades campanyes. Davant d'aquesta conjuntura, el Cercle d'Economia vol apel·lar a un diàleg constructiu. Perquè sols amb aquest esperit podrem arribar als acords generalitzats que tots desitgem.

Algunes consideracions al voltant de la proposta de reforma, el procés parlamentari i les actituds polítiques

Amb aquest objectiu, cal deixar de banda tot l'enfrontament i crispació que ha acompanyat el procés de reforma de l'Estatut, i situar-se en la realitat que representa el debat en el Congrés dels Diputats de la proposta de modificació aprovada, de manera molt majoritària, pel Parlament de Catalunya.

I és que, un cop iniciat el recorregut a les Corts, és d'interès per a tots que el procés acabi positivament: és a dir, amb un Estatut realista, funcional i adaptat al marc constitucional.

Cal recordar que l'Estatut no és una Constitució de Catalunya, sinó el text jurídic que ordena la incardinació de Catalunya amb Espanya i que, per tant, tota reforma estatutària hauria de servir també per millorar la convivència entre les diferents sensibilitats que es troben a l'Estat espanyol

Ben al contrari, és preocupant veure com aquest procés, de moment, ha atiat les diferències en lloc d'aproximar-les. Aquesta dinàmica, tractant-se d'un debat sobre el repartiment del poder, pot ser lògica inicialment, però s'ha d'evitar que cristal·litzi en desavinences territorials perdurables.

En aquestes circumstàncies, més que mai, no pot desaprofitar-se la gran oportunitat que representa el debat en el marc del Congrés, per intentar que la possible reforma de l'Estatut compti amb el màxim consens polític. L'objectiu no pot ser un altre que obtenir un suport polític ampli i estable, més enllà de les conjuntures polítiques de cada període legislatiu.

Aquest debat parlamentari al voltant de la proposta de reforma aprovada pel Parlament de Catalunya ha de tenir com a principal objectiu, com qualsevol altre debat parlamentari semblant, la seva millora. Per tant, les mancances i debilitats que pugui tenir la proposta d'Estatut -des d'un excessiu intervencionisme polític, a la seva escassa qualitat jurídica fins a la necessitat d'alleugerir un text desmesuradament prolix- han de ser corregides en aquest tràmit, de manera que el resultat sigui clarament millor.

Seria lamentable que el debat es reduís als punts considerats políticament més conflictius: definició de nació, finançament i competències, i no es reconsideressin aquells elements del Estatut que poden, en el futur, ser un obstacle a la competitivitat de les empreses catalanes en el context europeu.

De fet, el text estatutari és el resultat d'un procés on cada partit hi ha incorporat els seus plantejaments més propis i intensos, respectant les mateixes dinàmiques dels altres partits. Aquest és un procés incomplet que, ara, requereix un esforç per arribar a plantejaments plenament acceptats.

Preocupen especialment als empresaris i professionals de Catalunya, tots aquells elements que possibiliten una més gran intervenció de les diferents administracions públiques. Empresaris i professionals esperem que l'Estatut que finalment resulti del tràmit parlamentari redueixi al màxim els articles que pretenen regular i tutelar opcions econòmiques i també personals que només concerneixen a l'àmbit privat, així com les matèries que queden sota una anomenada competència compartida, que sens dubte només pot augmentar els requeriments burocràtics i alentir la presa de decisions públiques.

Pel que fa al finançament, és evident que el model que l'Estatut proposa està redactat des de la voluntat de mantenir importants esquemes de solidaritat, en línia amb els criteris existents als països europeus més avançats. De manera que són injustes i desproporcionades les crítiques sobre el caràcter insolidari de Catalunya. La reforma del finançament respon a la necessitat d'afrontar diversos aspectes d'inversió pública, des dels paràmetres que plantegen els reptes d'una societat canviant.

Per tot això, demanem al conjunt de forces polítiques que el debat es faci des de la indispensable serenitat i que, de manera objectiva, estigui a l'alçada de les circumstàncies que demana un procés d'aquesta naturalesa.

I, especialment, els partits han d'evitar la temptació de recórrer a tàctiques populistes d'enfrontament territorial. Això només pot tenir conseqüències perjudicials i fracturadores de la unitat d'Espanya. Cal, doncs, insistir en què un debat jurídic i polític com l'actual, on s'han respectat tots els procediments democràtics, no pot dur, de cap manera, a un enfrontament de territoris.

Després de 25 anys, l'Estat de les autonomies ha estat un èxit de convivència en democràcia. Entrem en un període sensible en el que s'hauran d'afrontar diverses reformes estatutàries. No hi ha cap raó perquè aquest procés no es pugui fer amb la mateixa serenitat i respecte mutu que va presidir la transició. Per això, estan fora de lloc els discursos apocalíptics i les incitacions al conflicte entre comunitats. No es correspon a la realitat d'una societat com l'espanyola, que és avui molt més madura democràticament i molt més sòlida econòmicament que la que va consumir el pacte constitucional, fa prop de 30 anys, i va saber guanyar-se el respecte de la comunitat internacional.

Compartim la idea que “un no-Estatut seria millor que un mal Estatut”. I sabem que la societat catalana sabria afrontar aquesta circumstància sense catastrofisme. Tanmateix és indubtable que un fracàs de l'Estatut a Madrid, a més de provocar una profunda crisi política, afectaria molt negativament el futur de les relacions entre Catalunya i la resta de Espanya.

Conclusió

Per les raons exposades, el Cercle d'Economia desitja que el Parlament espanyol pugui assolir un nou Estatut, realista, sense ambigüitats, i adaptat al marc constitucional. I és amb aquest objectiu que reclama a totes les forces polítiques que, sense renunciar als seus plantejaments més propis, facin el màxim esforç per arribar al consens necessari, i al conjunt d'agents econòmics i socials, institucions i mitjans de comunicació el mateix esperit que va permetre incorporar Espanya al conjunt de democràcies avançades.

Barcelona, desembre 2005